

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

100 10 PRAHA 10 - VRŠOVICE, Vršovická 65

V Praze dne 4. července 2014

Č. j.: 47496/ENV/14

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,

k návrhu koncepce
„Operační program Životní prostředí 2014 – 2020“

verze po veřejném projednání

Předkladatel koncepce: Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65
110 10 Praha 10

Zpracovatel posouzení: RNDr. Jiří Grúz
(autorizace MŽP dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, č. j. 85189/ENV/08)

Tým zpracovatele: RNDr. Bc. Jaroslav Bosák, MBA
Mgr. Martina Fialová
(autorizovaná osoba k provádění k provádění posouzení podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutí Ministerstva životního prostředí č. j. 77466/ENV/14)

Stručný popis koncepce:

Operační program Životní prostředí 2014 – 2020 (dále též „OP ŽP“) představuje strategický dokument v resortu Ministerstva životního prostředí. Jedná se o celostátní koncepci, navazující na řadu dalších materiálů, přijatých na komunitární i národní úrovni.

Hlavním cílem OPŽP je zajistit plnění priorit strategie Evropa 2020 a tematických cílů Nařízení Společného strategického rámce. Na národní úrovni je tímto cílem ochrana a zajištění kvalitního a zdravého prostředí pro život obyvatel ČR. Jedná se o podporu efektivního využívání zdrojů a eliminaci negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí a s tím související snižování dopadů změn klimatu. Současně OP ŽP navazuje na Státní politiku životního prostředí

na léta 2012 – 2020, schválenou dne 9. 1. 2013. Programový dokument ve svých prioritních osách směřuje k ochraně a zajištění kvalitního a zdravého prostředí pro život obyvatel ČR. V neposlední řadě je jeho cílem podpora efektivního využívání zdrojů a eliminace negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí a s tím související snižování dopadů změn klimatu.

V souladu se strategií Evropa 2020 jsou zásadní obecné cíle podpory pro ochranu životního prostředí na období 2014 – 2020 podrobněji vyjádřeny prostřednictvím celkem šesti prioritních os, vycházejících ze zmíněných tematických cílů Nařízení Společného strategického rámce.

Průběh posuzování:

Proces posuzování vlivů koncepce na životní prostředí zabezpečuje Ministerstvo životního prostředí České republiky, jež je příslušným úřadem pro proces posuzování vlivů koncepce Operační program Životní prostředí 2014 – 2020 na životní prostředí. Zapojení dotčených správních úřadů a dotčených územních samosprávných celků probíhá v souladu s obligatorními kroky, definovanými v rámci zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“). Zapojení veřejnosti, nevládních organizací a zájmových skupin zainteresovaných k resortu životního prostředí probíhal také nad rámec zákonného ustanovení v rámci zpracování vlastního návrhu koncepce.

Oznámení koncepce ve smyslu § 10c zákona o posuzování vlivů na životní prostředí bylo příslušnému úřadu předloženo dne 4. 9. 2013. Oznámení bylo dle § 10c odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí příslušným úřadem zasláno dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům k vyjádření.

Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 26. 9. 2013 zveřejněním informace o oznámení koncepce na úřední desce posledního kraje. Oznámení bylo rovněž zveřejněno v Informačním systému SEA. Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, oddělení SEA, obdrželo v zákonné lhůtě celkem 37 písemných vyjádření. Připomínky týkající se obsahu a rozsahu posouzení byly využity jako podklad pro vydání závěru zjišťovacího řízení. Závěr zjišťovacího řízení č. j. 75491/ENV/13 byl vydán dne 31. 10. 2013.

Dne 14. 5. 2014 byl příslušnému úřadu předložen návrh koncepce Operační program Životní prostředí 2014 – 2020 včetně vyhodnocení ve smyslu § 10f zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Dne 23. 5. 2014 byl návrh koncepce včetně vyhodnocení zveřejněn podle § 16 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí na úřední desce posledního dotčeného kraje. Veřejné projednání koncepce včetně vyhodnocení se konalo dne 19. 6. 2014 v budově Ministerstva životního prostředí, v zasedací místnosti č. 959, Vršovická 1442/65, Praha 10. Zápis z veřejného projednání obdrželo Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, dne 24. 6. 2014.

Stručný popis posuzování:

Posouzení vlivů na životní prostředí bylo provedeno v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zpracováno v rozsahu přílohy č. 9 tohoto zákona.

Součástí posouzení OP ŽP bylo hodnocení dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (zákon o ochraně přírody a krajiny), a to z hlediska dopadů na evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) a ptačí oblasti (dále jen „PO“) a stav jejich ochrany z uvedených hledisek dle § 45h zákona o ochraně přírody a krajiny.

Závěry posuzování:

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný orgán podle § 21 písmena d) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí na základě návrhu koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, vyjádření k němu podaných a veřejného projednání vydává:

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Operační program Životní prostředí 2014 – 2020“

verze po veřejném projednání

za dodržení níže uvedených podmínek, kterými bude zároveň zajištěna minimalizace vlivů provádění Operačního programu Životní prostředí 2014 – 2020 na životní prostředí a veřejné zdraví (část A):

1. V navazujících procesech budou respektovány připomínky k jednotlivým investičním prioritám a jejich specifickým cílům, jak jsou obsaženy v příloze č. 3 Vyhodnocení vlivů koncepce (tabulkové hodnocení investičních priorit).
2. Na koncepci navazující projekty a záměry budou podrobeny hodnocení vlivů na životní prostředí, pokud tak stanoví zákon o posuzování vlivů na životní prostředí. V případě navazujících variantních řešení záměrů nových staveb či činností bude vybrána varianta s minimálními dopady na životní prostředí a ochranu veřejného zdraví.
3. V následných projektech pro realizaci investičních priorit koncepce preferovat záměry se sníženými nároky na fosilní paliva, nižšími produkovanými emisemi (CH₄, PM₁₀, CO₂, oxidy dusíku, NH₃) a nižšími dopady na obyvatelstvo.
4. Záměry, vykazující zásah do množství či kvality vod zvažovat s ohledem na existenci ochranných pásem vodních zdrojů, oblastí CHOPAV a zranitelných oblastí. Vlivy na tok zásadně vyhodnocovat kombinovaným způsobem dle nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, ve znění pozdějších předpisů se zvláštním zřetelem ke koncentracím makronutrientů.
5. Při výběru podpořených projektů dbát na upřednostnění přírodě blízkých protipovodňových opatření směřujících ke zlepšení vodního režimu krajiny. Realizaci protipovodňových opatření vždy konfrontovat s možnými negativními vlivy na ochranu přírody a krajiny. Ve sporných případech respektovat názor příslušného orgánu ochrany přírody a krajiny.

6. U navazujících projektů vždy hodnotit jejich dopad na „malý koloběh“ vody. Urychlený odtok vody z území (omezování vsaku, snižování vodních ploch, meliorace pozemků, regulace vodních toků) v důsledku navržených projektů nelze doporučit.
7. Záměry, představující realizaci nového stacionárního zdroje znečišťování ovzduší je nutno vždy zvažovat s ohledem na stávající stav imisních koncentrací ovzduší v území. Pokud by imisní limity s dobou průměrování 1 rok v území již byly překročeny a nebylo vyžadováno kompenzační opatření (ve smyslu §11 odst. 5 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší), nelze tyto záměry doporučit k realizaci.
8. Podmínky pro výběr projektů a realizaci výzev v rámci Prioritní osy 3: Odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika nastavit za účelem důsledného dodržování hierarchie nakládání s odpady.
9. Při realizaci záměrů pro materiálové nebo energetické využívání odpadů vždy zvážit dopady na životní prostředí a veřejné zdraví. Minimalizaci těchto vlivů prokazovat zásadně exaktním způsobem. Podle charakteru a umístění záměru je třeba požadovat zpracování hlukové studie, rozptylové studie, výpočet směšovací rovnice, provedení biologického hodnocení apod.
10. V následných projektech pro realizaci investičních priorit koncepcí preferovat záměry se sníženými nároky na fosilní paliva, nižšími produkovanými emisemi (CH_4 , PM_{10} , CO_2 , oxidy dusíku, NH_3) a nižšími dopady na obyvatelstvo.
11. Při výběru projektů zvýhodnit projekty využívající obnovitelné zdroje oproti projektům využívajícím fosilní paliva. Výměny za nové spalovací zdroje na uhlí podporovat v odůvodněných případech.
12. Při podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů dbát na upřednostnění využívání odpadní biomasy před cíleným pěstováním biomasy pro energetické účely. Umísťování ploch pro pěstování těchto plodin (např. řepka olejná, kukuřice, rychle rostoucí dřeviny) v lokalitách soustavy Natura 2000 a zvláště chráněných územích (dále jen „ZCHÚ“) či v jejich bezprostředním sousedství nedoporučujeme. Snížení diverzity krajiny a následné snížení biodiverzity z těchto důvodů (úbytek potravních a hnízdních možností fauny) nelze dopustit.
13. Při případné podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů prostřednictvím malých vodních elektráren (dále jen „MVE“) musí být vyloučen vznik nových nebo obnova již zaniklých příčných překážek v toku a další vlivy na vodní organismy. Obecně by měly být podporovány přednostně MVE, při nichž nevzniká nová migrační překážka v toku a nedochází k negativnímu ovlivnění přírodních společenstev. Výstavba rybiho přechodu v případě příčných překážek musí být samozřejmostí, ale nelze ji považovat za řešení všech problémů.
14. Případnou podporu větrných elektráren vždy pečlivě zvažovat s ohledem na vlivy na životní prostředí, přírodu a krajinu a obyvatelstvo a projekty směřovat mimo ZCHÚ, lokality soustavy Natura 2000, př. parky, místa s významným výskytem ptáků a netopýrů, VKP, ÚSES.
15. Podporu projektů využívajících solární energii směřovat mimo zemědělskou půdu (s výjimkou půd V. třídy ochrany), přírodní biotopy, stanoviště zvláště chráněných a ohrožených druhů. V ZCHÚ, lokalitách soustavy Natura 2000 a přírodních parcích

pouze při realizaci na budovách a vyloučení negativních vlivů. I ve volné krajině by jednoznačně měly být upřednostněny instalace na střeších.

16. Při realizaci projektů v rámci snižování energetické náročnosti budov zjišťovat výskyt chráněných živočichů, při pozitivním výsledku zateplovat obvodové pláště mimo hnízdní období.
17. Při realizaci projektů v rámci snižování energetické náročnosti budov provádět úpravu ventilačních otvorů umožňujících hnízdění, případně instalovat hnízdní boxy apod. (i bez přímého aktuálního potvrzení výskytu ptáků).
18. Při realizaci projektů v rámci snižování energetické náročnosti budov památkově chráněných dbát na důsledné dodržování pravidel ochrany těchto objektů.
19. U jednotlivých projektů pro realizaci investičních priorit koncepce důsledně dbát na ochranu, resp. minimalizaci zásahů do biotopů zvláště chráněných živočichů a rostlin. Při možných variantách vždy preferovat řešení bez kolize s ochranou přírody.
20. Umísťovat nové stavby, vč. veřejné infrastruktury, do ZCHÚ a lokalit soustavy Natura 2000 lze pouze zcela výjimečně, s vyloučením významného vlivu na předměty a cíle ochrany. Při možných variantách vždy preferovat umístění mimo území systému Natura 2000. Konečný návrh řešit v dohodě s příslušným orgánem ochrany přírody a krajiny.
21. Při převodu půdy do ostatní či zastavěné plochy tuto potřebu minimalizovat výběrem vhodných územních variant. Respektovat v maximální možné míře doporučení orgánů ochrany životního prostředí se snahou o minimální zásah do ZPF (I. a II. třída ochrany) a pozemků PUPFL.
22. U jednotlivých projektů pro realizaci investičních priorit koncepce vždy zvažovat riziko kontaminace půdy či povrchových a podzemních vod závadnými látkami. Nadměrnou kontaminaci prostředí makronutrienty (dusík, fosfor) či chemickými látkami a přípravky (pesticidy), zvláště ve zranitelných oblastech (nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu), v CHOPAV či ochranných pásmech vodních zdrojů nelze akceptovat.
23. Předkladatel koncepce zajistí celkovou koordinaci systému sledování vlivů OP ŽP na životní prostředí, tj. zejména následující kroky a aktivity:
 - vybrat relevantní environmentální indikátory a začlenit je do celkového systému sledování implementace OP ŽP na životní prostředí;
 - pravidelně vyhodnocovat výsledky monitoringu (ve vazbě na další postupy průběžných evaluací při implementaci programu);
 - pravidelně zveřejňovat výsledky monitoringu;
 - využít relevantní environmentální indikátory jako kritéria pro hodnocení a výběr relevantních projektů, předkládaných v rámci OP ŽP;
 - zajistit dostatečné odborné a personální kapacity pro oblasti životního prostředí a rámec implementační struktury OP ŽP, tj. zejména pro hodnocení a výběr projektů.
24. Předkladatel koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vypořádání veškerých došlých vyjádření a připomínek, a to jak k návrhu koncepce, tak i k jejímu vyhodnocení.

Operační program Životní prostředí 2014 – 2020 nebude mít významný negativní vliv na evropsky významné lokality a ptačí oblasti za dodržení níže uvedených podmínek (část B):

1. Vzhledem k obecnosti koncepce je nutné u konkrétních záměrů podporovaných aktivit, pro které byl vyhodnocen možný negativní vliv na předměty ochrany či celistvost lokalit soustavy Natura 2000 a pro další relevantní aktivity či záměry, doložit, dle zákona o ochraně přírody a krajiny, stanovisko orgánu ochrany přírody vylučující vliv na EVL a PO nebo předložit hodnocení vlivů na EVL a PO dle §45i zákona o ochraně přírody a krajiny.
2. Pro konkrétní záměry v rámci podporovaných aktivit, které by mohly mít na lokality soustavy Natura 2000 negativní vliv, je nutné učinit opatření pro minimalizaci negativních vlivů.
3. Nové objekty a stavby prioritně situovat mimo území soustavy Natura 2000, v případě územně rozsáhlých lokalit mimo biotopy předmětů ochrany. Minimalizovat zásahy do jednotlivých společenstev.
4. Při stavebních činnostech by měla být věnována maximální pozornost prevenci jakékoli havárie (např. úniku ropných látek z mechanizace).
5. Pro období výstavby na území a na hranicích EVL a PO stanovit odborný ekodozor.

Ministerstvo životního prostředí upozorňuje na povinnost schvalujícího orgánu postupovat podle § 10g odst. 4 a odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Ministerstvo životního prostředí předpokládá, že řídicí složky realizace této koncepce zajistí u každého navrženého opatření co nejširší publicitu a informování veřejnosti.

Ministerstvo životního prostředí dále upozorňuje předkladatele na povinnost zajistit sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a další povinnosti plynoucí z § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Ing. Jaroslava HONOVÁ, v. r.
ředitelka odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
(otisk razítka se státním znakem č. 11)